सह संसृष्टः स्तनं पिबति यो वत्सस्तं वत्सं रुद्रः क्रूरोऽग्निर्हन्ति। अयं हि वत्सः सन्धां सङ्गवपर्य्यन्तमित्येतादृशीं स्वकीयभाषां अतिलङ्घ्य स्तनं पिबति, तस्माद्रुद्रेण तस्य हननं युक्तम्। न ह्युत्तरकाले स्तने पीते सति रात्रावग्निहोत्रार्थं हविर्न सम्भवति। अत्रैतद्धर्म्मत्रयमवगम्यते दशसु रात्रिषु क्षीरं न ग्राह्यं, प्रतिदिनमासङ्गवं मात्रा सह वत्सो मोचनीयः। पश्चान्मातुः सकाशादपकर्त्तव्य इति॥

इति श्रीमाधवीये वेदार्थप्रकाशे यजुर्ब्राह्मणे द्वितीयकाण्डे प्रथमप्रपाठके प्रथमोऽनुवाकः॥ १॥

द्वितीयोऽनुवाकः।

प्रथमेऽनुवाकेऽग्निहोत्रस्योपोद्घात उक्तः, द्वितीयेऽग्निहोत्रं निरूप्यते। तत्रादौ तावत् स्वाहाकारमन्त्रस्योत्पत्तिं वक्तुं आख्यायिकामाह। "प्रजापतिरग्निमसृजत। तं प्रजा अन्वसृज्यन्त। तमभाग उपास्त। सोऽस्य प्रजाभिरपाक्रामत्। तमवरुरुत्समानोऽन्वैत्। तमवरुन्धन्नाशक्नोत्। स तपोऽतप्यत। सोऽग्निरुपारमत। तापिवैस्यप्रजापतिरिति*। स रराटादुदस्पृष्ट [२] तद्घृतमभवत्। तस्माद्यस्य दक्षिणतः केशा उन्मृष्टाः। तां ज्येष्ठलक्ष्मी प्राजापत्येत्याहुः। यद्रराटादुदस्पृष्ट। तस्माद्रराटे केशा न सन्ति। तदग्नौ प्राग्टह्लात्। तद्व्यचिकित्सत्। जुहवानी३माहौषा३मिति। तद्विचिकित्साया जन्म" इति। यदा प्रजापतिना सृष्टमग्निमनु प्रजा अन्या असृज्यन्त, तदानीं सोऽग्निर्भागरहित एव तं प्रजा-

* तापी वै स प्रजापतिरिति। इति भाष्यसम्मतः पाठः।